

Анастасія КІНАШУК,
orcid.org/0000-0002-5675-240X

доктор філософії,
старший викладач кафедри іноземних мов
Національного університету водного господарства та природокористування
(Рівне, Україна) *a.v.kinashchuk@nuwm.edu.ua*

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ РАЦІОНАЛЬНИХ ІМЕННИКІВ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ, АНГЛІЙСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ)

У статті проаналізовано сучасний стан справ на предмет провадження контрастивних розвідок вітчизняними та закордонними науковцями з метою вивчення різних семантичних класів слів у межах однієї мови та на матеріалі споріднених і неспоріднених мов у лексико-семантичному, концептуальному, когнітивному, синтаксичному тощо аспектах із подальшим виокремленням спільних та відмінних рис у мовній картині світу тих народів, мови яких досліджують. Представлено сутність раціонального підходу у провадженні наукових розвідок різних галузей та виокремлено семантичний клас раціональної лексики в українській, англійській та німецькій мовах. Названий специфічний клас слів охоплює лексику на позначення тих аспектів світосприйняття, що пов'язані лише з розумом, логічними міркуваннями та мисленням людини. Відповідно до схарактеризованого поняття семантичного класу дібрано відповідну раціональну лексику, серед якої представлені й раціональні іменники в українській, англійській та німецькій мовах у зіставному аспекті. Схарактеризовано семантику дібраних раціональних іменників із подальшою демонстрацією їхнього слововживання у різних контекстах у зіставляваних мовах. За результатами найбільш репрезентативної вибірки визначено та схарактеризовано модель прототипної раціональної ситуації відповідно до характеру її вияву у трьох досліджуваних мовах. У розвідці поняття раціональності схарактеризоване як короткотривале або довготривале явище, що локалізоване у різних вмістищах та спричиняє певний результат у тій чи тій комунікативній ситуації у зіставляваних мовах. Визначено перспективи подальшого дослідження у межах детального лексико-семантичного аналізу раціональних дієслів, раціональних прикметників та раціональних прислівників в українській, англійській та німецькій мовах у зіставному аспекті.

Ключові слова: семантичний клас, раціональні іменники, лексико-семантичний аналіз, прототипна раціональна ситуація, зіставний аспект.

Anastasiia KINASHCHUK,
orcid.org/0000-0002-5675-240X

Doctor of Philosophy,
Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages
National University of Water and Environmental Engineering
(Rivne, Ukraine) *a.v.kinashchuk@nuwm.edu.ua*

LEXICAL AND SEMANTIC ANALYSIS OF RATIONAL NOUNS (BASED ON THE UKRAINIAN, ENGLISH AND GERMAN LANGUAGES)

The paper analyzes the current state of contrastive research by Ukrainian and foreign scientists in order to study different semantic classes of words within the same language and on the material of related and unrelated languages in lexical and semantic, conceptual, cognitive, syntactic, etc. aspects with the further identification of common and distinctive features in the linguistic picture of the world of those peoples whose languages are being studied. The essence of the rational approach in conducting scientific research in various fields is presented and the semantic class of rational vocabulary in the Ukrainian, English and German languages is identified. The named specific class of words includes vocabulary to denote those aspects of world perception that are associated only with human mind, logical reasoning and human thinking. In accordance with the characterized concept of the semantic class, the corresponding rational vocabulary was selected, among which rational nouns in the Ukrainian, English and German languages are presented in a comparative aspect. The semantics of the selected rational nouns was characterized with a further demonstration of their word usage in different contexts in the compared languages. Based on the results of the most representative sample, a model of a prototypical rational situation was determined and characterized in accordance with the nature of its manifestation in the three studied languages. In the study, the concept of rationality was characterized as a short-term or long-term phenomenon that is localized in different containers and causes a certain result in a particular communicative situation in the compared languages. Prospects for further research were determined within the framework of a detailed lexical and semantic analysis of rational verbs, rational adjectives and rational adverbs in the Ukrainian, English and German languages in a comparative aspect.

Key words: semantic class, rational nouns, lexical and semantic analysis, prototypical rational situation, comparative aspect.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі лінгвістичного поступу дедалі більше дослідників (О. Деменчук, О. Коренькова, С. Мудринич, В. Гаст, Дж. Хант) концентрують свою увагу на вивченні конкретних семантичних класів слів на матеріалі споріднених та неспоріднених мов з метою виокремлення спільних та відмінних рис у представленні того чи того феномена у мовній картині світу різних народів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі семантичні класи слів потрапляють у поле зору як вітчизняних (А. Маланчук, Д. Лаба, Ю. Поздрань: семантичні особливості українських фразеологізмів із компонентом-зоонімом; І. Циганок: концептуалізація фітонімів в українській фразеології; О.Бялик: лексико-семантичне поле слова “emotion” в сучасній англійській мові; М. Кулібаба: лексико-семантична група «горизонтальні повітряні течії»; О. Клас: прикметники на позначення великого / малого загального розміру на прикладі драматичних творів Лесі Українки та ін.), так і закордонних (К. Гофманн, А. Маракасова, А. Бауманн, Дж. Найдхардт, Т. Віссік: лексеми політичного дискурсу; Ф. Молтманн: дієслова стану; М. Ма, П. Кевітт: дієслова дії та ін.) науковців.

Звертались у своїх розвідках дослідники і до питання зіставлення специфічних семантичних класів слів у споріднених та неспоріднених мовах, як-от: зооморфні фразеологізми в англійській та українській мовах (Є. Буточкіна, Я. Григошкіна), дієслова соціальної взаємодії в українській та англійській мовах (Т. Вдовенко), фразові префіксальні дієслова в українській та англійській мовах (О. Воробйова), іменники на позначення добра в українській та англійській мовах (Г. Онищак), метафоричне моделювання ірраціональної лексики в українській, англійській та німецькій мовах (А. Кінашук), найменування на позначення смаку в англійській та українській мовах (І. Шепітко, М. Сенів), синонітична лексика в англійській та українській мовах (Г. Висоцька, Н. Коробська), прикметники на позначення мисленнєвих категорій в українській та англійській мовах (З. Корнева), густативна лексика у німецькій та англійській мовах (В. Школярєнко, Н. Мальована), освітня лексика в англійській та українській мовах (Л. Кнодель), когнітивні дієслова в українській та англійській мовах (І. Карамишева), політичні неологізми в українській та англійській мовах (В. Громовенко) та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується

означена стаття. Названі зіставні дослідження специфічних класів слів ставили за мету представити словникове багатство та значну ресурсність лексичного матеріалу у споріднених та неспоріднених мовах обумовлюючи при цьому коло наступних наукових пошуків на предмет виокремлення нових або дослідження ще не повністю вивчених груп слів з метою їх подальшого порівняння у різних мовах у зіставному аспекті.

Постановка завдання. Мета розвідки – здійснити лексико-семантичний аналіз раціональних іменників на позначення явища раціональності в українській, англійській та німецькій мовах у зіставному аспекті.

Мета дослідження зумовлює необхідність розв'язання таких завдань:

- виокремити семантичний клас раціональної лексики в українській, англійській та німецькій мовах;
- дослідити лексико-семантичні особливості іменників, що належать до виокремленого семантичного класу;
- схарактеризувати прототипні властивості вияву явища раціональності у мовній картині світу українців, англійців та німців;
- визначити перспективи подальших досліджень раціональної лексики в обраних мовах.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сучасна дослідницька парадигма, як і попередні, бере за основу раціональний підхід (наукову раціональність, трактовану як якість розуму і логіки, що характеризують або повинні характеризувати наукове дослідження (Termin)) у тлумаченні тих чи тих подій, дій, закономірностей, явищ, поведінкових особливостей тощо. Принципи раціонального (який опирається на вимоги розуму, логіки, спрямований до кращого, розумнішого, більш доцільного застосування чого-небудь (СУМ)) обґрунтування будь-якого феномена мають місце у різних галузях наукового знання: від економіки та фізики до психології, соціології й навіть теорії штучного інтелекту. Відтак, явище раціональності (набір соціальних дій, керованих розумом або міркуваннями, розрахунками, а також раціональним переслідуванням своїх інтересів (Termin)) віднаходить своє відображення й у мовній картині світу того чи того народу. Під семантичним класом раціональної лексики розуміємо лексичний пласт слів на позначення тих аспектів сприйняття світу людиною, за якого задіяне раціональне мислення, пор.: укр. *мудрувати* (удаватися в зайві, непотрібні міркування, роздумувати, обмірковувати: *Ми всі утрюх мудрували*

над тим трудним питанням (СУМ)), метикувати (міркувати над чим-небудь, розуміти щось, розбиратися в чомусь: *Треба ж думати, що до чого, коли й як. А не так-от – сказав та сказав!.. Треба ж таки метикувати (СУМ)), голова варить* (хто-небудь розумний, кмітливий: *Певно, спросоння в мене голова не дуже варила, бо я майже нічого не міг збагнути (Горох))*; англ. *think something over/through* (to consider something carefully: *We can't make a decision until we've thought through the different possibilities (CD))*, *think long and hard* (to take the time needed to understand something before making a decision about it: *I thought long and hard about it, and decided that I wouldn't have the operation (CD))*, *reason* (to try to understand and to make judgements based on practical facts: *Newton reasoned (that) there must be a force such as gravity (CD))*; нім. *denken* (Verstandesarbeit leisten, etw. Überlegen; gesinnt sein: *Gewöhnlich glaubt der Mensch, wenn er nur Worte hört, es müsse sich dabei doch auch was denken lassen (DWDS))*, *den Kopf voll haben* (an (zu) vieles (Probleme, Ideen, Pläne) gleichzeitig denken (müssen), gedanklich ausgelastet sein (sodass man nicht mehr aufnahmefähig für Weiteres ist: *Hier sind die Unternehmen gefragt. Mitarbeiter, die den Kopf voll mit privaten Problemen haben, können keine volle Leistung bringen oder fallen ganz aus (DWDS))*, *sich besinnen* (nachdenken, ruhig überlegen: *Alte sollten sich doch immer erst besinnen, ehe sie uns Jungen nein sagen (DWDS))*). У межах представленого семантичного класу раціональної лексики виокремлюємо й іменники у трьох зіставлюваних мовах, пор.: укр. *мудрощі* (глибоке знання, розуміння, узагальнення чогось; досвід: *Я не заздрю мудрощам мудрих, і не надить мене спокій спокійних на прославленій ними землі (СУМ))*, *інтелігентність* (властивість за значенням інтелігентний (розумово розвинутий, освічений, культурний: *Долю молодих радянських інтелігентів... письменник міцно сплів з життям передових трударів колгоспу, людей водночас і фізичної праці, і високої інтелігентності (СУМ))*, *філософія* (абстрактні міркування, що склалися з приводу чого-небудь, концепція: *Богдане, не майте мене за одну з тих жінок, яких ви взагалі бачили, І не стосуйте до мене вашої філософії (СУМ))*; англ. *wisdom* (the ability to use your knowledge and experience to make good decisions and judgements: *Before I went off to university my father gave me a few words of wisdom (CD))*, *intelligence* (the ability to learn, understand, and make judgments or have opinions that are based on reason: *It's the intelligence of her writing that impresses me (CD))*, *philosophy* (the way that someone thinks about life and deals with

it: *Live now, pay later – that's my philosophy of life! (CD))*, нім. *die Weisheit* (große Klugheit, die auf Lebenserfahrung und Einsicht in die Zusammenhänge beruht: *Er tut, als hätte er die Weisheit mit Löffeln gefressen (DWDS))*; *die Intelligenz* (die Fähigkeit, Informationen aufzunehmen, sinnvoll zu verarbeiten und auf dieser Basis rational und kreativ zu handeln: *Sei ein „wahnsinniger Teamplayer“, ein Mann mit „großer sozialer, emotionaler und kognitiver Intelligenz“, ein „sehr guter Zuhörer“ und „geduldiger Mensch“ (DWDS))*, *die Philosophie* (persönliche Betrachtungsweise des Lebens: *Allmählich aber schuf er sich ... eine dem Leben dienliche Philosophie (DWDS))*).

На основі найбільш репрезентативних прикладів, що були дібрані у дослідженні, явище раціональності характеризуємо у межах прототипної раціональної ситуації відповідно до характеру її вияву:

– локалізована у вмістилищі на зразок *голова* (укр. *У Панаса ще є голова на в'язах, а в голові трохи олії, я ніколи не пропаду! (СФС)*, англ. *Once she gets an idea into her head she won't give up (CD)*, нім. *Er ist ein kluger Kopf und ein außergewöhnlich guter Bürgermeister (DWDS)*, *лоб* (укр. *Ні, не забудь цього до гроба, коли побив мене йолоп за те, що в мене повний лоб, а в нього порожньо у лобі (СФС)*), *макітра* (укр. *Давайте поради! В вас же розуму добра макітра (СФС)*), *палата* (укр. *Розуму палата, та ключ від неї загублений (СФС)*, *поїзд* (англ. *The phone ringing had interrupted her train of thought (CD)*), *бульбашка* (англ. *The idea didn't get beyond the thought bubble (CD)*, *At the time, the idea of him training to be a teacher was just a thought balloon (CD)*), *очі* (нім. *Das Wichtigste für einen Konkurrenten – der Gedanke in den Augen (Reverso))*;

– довготривала за перебігом часу (укр. *Двадцять сім років прями старий степові думи, дивився на свій крап аж з Білого моря (СФС)*, *Марино! А чи не бачила ти, де я плуга восени засунув? – Та за клунею! – Дивись, а я вже чотири дні голову собі кручу, де я його застромив (СФС)*, англ. *There are times when it can be difficult to make a decision, but when we have people in our lives we can talk things through, many times some insight comes to light and that one decision becomes clearer; so next time you've been thinking for a long time, ask yourself what's holding you back, the answer may be your thinking (State of Slay)*, нім. *Eltern denken lange vor der Geburt des Babys darüber nach (Reverso)* або ж навпаки короткотривала (укр. *Думка про волив, про своє добро, ба й про життя власне блискавкою мигнула в голові кожного (Горох)*, *І раптом*

пекельна думка пробігла в голові Марусяка (Горох), англ. *The artist's circle of themes and idiom settled at once, without long searches and thinking* (Reverso), нім. *Spreche langsam, aber denke schnell* (Reverso));

– спричиняє подальший результат: вчинок (укр. *Одній Марині спала думка на розум повернутися якнайшвидше додому* (Горох), англ. *The soldiers lined us up against a wall and I thought they were going to shoot us* (CD), нім. *Positives Denken hilft mir, in jeder schwierigen Situation das Gute zu sehen* (Reverso)), подію (укр. *Гречкун зрештою погодився, що першопрчину [фашизму] треба шукати в галузі соціальних стосунків, однак й опісля його не покидала думка про гуманітарне убозтво фашистів* (Горох), англ. *You think too much – that's your problem* (CD), нім. *Positives Denken kann Wunder für dein persönliches und berufliches Leben wirken* (Reverso)), емоцію (укр. *Хто з головою, той і зараз живе – не горює* (СФС), *Бистра на розум, вона розмовляла так*

жваво й дотепно, що слухати її не можна було без задоволення і теплої посмішки (СФС), англ. *It was the last time she would be in her bed on her own, she thought happily* (Reverso), нім. *Denken ist doch nichts Trauriges! Im Gegenteil* (Reverso)) тощо.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, явище раціональності представлене у мовній картині світу українців, англіїців та німців у межах семантичного класу раціональної лексики, серед якої виокремлюємо й іменники на позначення тих аспектів світосприйняття, що пов'язані з логікою та мисленням. У трьох мовах представлена модель прототипної раціональної ситуації, що схарактеризована відповідно до її локалізації, тривалості та результативності. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у більш розлогому аналізі дієслів на позначення раціональності в українській, англійській та німецькій мовах у зіставному аспекті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басиров Ш. Р. Метафоричні моделі у сфері дієслів розуміння германських і слов'янських мов. Одеський лінгвістичний вісник. 2013. Вип. 2. С. 3-9.
2. Бялик О. Лексико-семантичне поле слова “emotion” у сучасній англійській мові. Science and Education a New Dimension. Philology. V (36). Issue 136. 2017. P. 7-9.
3. Вдовенко Т. Семантика українських та англійських дієслів соціальної взаємодії. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1248791> (дата звернення 20.02.2024).
4. Висоцька Г., Коробська Н. Порівняльний аналіз семантичних та морфологічних характеристик синопічної лексики в сучасній англійській та українській мовах. Науковий вісник ДДПУ імені І.Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. Том 1. № 5. 2016. С. 51-55.
5. Воробйова О. Семантика англійських фразових і українських префіксальних дієслів: зіставний аспект. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2019. № 38. Том 1. С. 108-112.
6. Горох. URL: <https://goroh.pp.ua> (дата звернення 20.02.2024).
7. Деменчук О. Динамічні семантичні моделі перцептивної лексики в українській, польській та англійській мовах: зіставний аспект. Дис. ... д.філол.н.: 10.02.17. К., 2015. 523 с.
8. Карамішева І. Валентність когнітивних дієслів в англійській та українській мовах: прикладний та контрактивний аспекти. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/704752> (дата звернення 20.02.2024).
9. Кінашук А. Метафоричне моделювання семантики ірраціональної лексики (на матеріалі української, англійської та німецької мов). Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис». № 9. 2021. С. 101-110.
10. Кінашук А. Семантичні моделі ірраціональної лексики в англійській, німецькій та українській мовах: дис. ... д-ра філософії: 035. Вінниця. 2022. 436 с.
11. Клак О. Семантична структура прикметників на позначення великого /малого загального розміру (на прикладі драматичних творів Лесі Українки). International scientific and practical conference. Venice. Italy. February 26-27. 2021. P. 16-18.
12. Клименко І. Семантичний аспект зіставлення англійських та українських фразеологічних одиниць. URL: [file:///C:/Users/uzer/Downloads/206-211%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/uzer/Downloads/206-211%20(2).pdf) (дата звернення 20.02.2024).
13. Кнодель Л. Освітня лексика в англійській та українській мовах. Київ: ФОП Кандиба Т.П., 2019. 154 с.
14. Коренькова О. Лексико-семантична класифікація дієслів емоційного психічного стану в українській, німецькій та англійській мовах. Закарпатські філологічні студії. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/eng/archive/3/part_1/34.pdf (дата звернення 20.02.2024).
15. КУМ – Корпус української мови. URL: <http://www.mova.info/corpus.aspx> (дата звернення 20.02.2024).
16. Кулібаба М. Лексико-семантична група «горизонтальні повітряні течії»: складники та їх функціонування. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/13/part_1/14.pdf (дата звернення 20.02.2024).
17. Мудринич С. Семантичний аналіз лексичних одиниць, протиставлених за ознакою «ДІЯ – СТАН», в англійській мові. URL: <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/16/17.pdf> (дата звернення 20.02.2024).
18. Онищак Г. Семантична структура іменників на позначення ДОБРА в українській та англійській мовах. URL: https://www.researchgate.net/publication/340007938_Semantichna_struktura_imennikiv_na_poznacenna_dobra_v_ukrainskij_ta_anglijskij_movah (дата звернення 20.02.2024).
19. Рибенюк В. Сутність лексико-семантичних трансформацій. Наукові записки. Серія «Філологічна». Випуск 24. 2012. С. 253-255.
20. СФС – Словник фразеологічних синонімів. URL: <https://rozum.org.ua/index.php?a=term&d=24&t=452> (дата звернення 20.02.2024).

21. СУМ – Сучасний словник української мови. URL: <https://sum.in.ua/s/mudruvaty> (дата звернення 20.02.2024).
22. Циганок І. Концептуалізація фітонімів в українській фразеології. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 34 (73). № 2. Ч. 1. 2023. С. 40-44.
23. Школяренко В., Мальована Н. Відображення густативної лексики у мовній картині світу. URL: <https://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2013-2/21.pdf> (дата звернення 20.02.2024).
24. BNC – British National Corpus. URL: <https://corpus.byu.edu/bnc/> (date of application 20.02.2024).
25. CD – Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/think> (date of application 20.02.2024).
26. DWDS – Digitales Wörterbuch der Deutschen Sprache. URL: <https://www.dwds.de/&corpus=kern> (Datum der Bewerbung 20.02.2024).
27. Gast V. Verb-noun compounds in English and German. URL: https://www.researchgate.net/publication/271382735_Verb-noun_compounds_in_English_and_German (date of application 20.02.2024).
28. Gärdenfors P. A Semantic Theory of Word Classes. *Croatian Journal of Philosophy*. Vol. XIV. No. 41, 2014. P. 179-194.
29. Gilmer J. Unsupervised Semantic Classification Methods. Louisiana State University. Baton Rouge, Louisiana. 2021. 37 p.
30. Hofmann K., Marakasova A., Baumann A., Neidhardt J., Wissik T. Comparing Lexical Usage in Political Discourse across Diachronic Corpora. URL: <https://aclanthology.org/2020.parlaclarin-1.11.pdf> (date of application 20.02.2024).
31. Hromovenko V. Thematic groups of political neologisms in English and Ukrainian: a comparative approach. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VIII (66), Issue 218, 2020. P. 31-34.
32. Hunt J. Lexical hybridization of English and German elements: a comparison between spoken German and the language of the German newsmagazine *Der Spiegel*. URL: https://www.researchgate.net/publication/335372984_Lexical_hybridization_of_English_and_German_elements_a_comparison_between_spoken_German_and_the_language_of_the_German_newsmagazine_Der_Spiegel (date of application 20.02.2024).
33. MaM., Kevitt P. Interval Relations in Lexical Semantics of Verbs. URL: https://www.researchgate.net/publication/220637746_Interval_Relations_in_Lexical_Semantics_of_Verbs#fullTextFileContent (date of application 20.02.2024).
34. Moltmann F. Stative Verbs and Lexical Decomposition. NYU Syntax Brown Bag, New York, 2024. 11 p.
35. Reverso. URL: <https://context.reverso.net> (date of application 20.02.2024).
36. State of Slay. URL: <https://stateofslay.com/2020/02/11/if-youre-thinking-long-youre-thinking-wrong/> (date of application 20.02.2024).
37. Termin.in. URL: <https://termin.in.ua/ratsionalnist/> (date of application 20.02.2024).
38. The Oxford English Dictionary. URL: (date of application 20.02.2024).

REFERENCES

1. Basyrov Sh. R. (2013) Metaforichni modeli u sferi diiesliv rozuminnia hermanskykh i slovianskykh mov. [Metaphorical models in the field of verbs of comprehending Germanic and Slavic languages] *Odeskyi linhvistychnyi visnyk*. Vyp. 2. S. 3-9 [in Ukrainian].
2. Bialyk O. (2017) Leksyko-semantychne pole slova “emotion” u suchasni anhliskii movi [The lexical and semantic field of the word “emotion” in modern English]. *Science and Education a New Dimension. Philology*. V (36). Issue 136. S. 7-9 [in Ukrainian].
3. Vdovenko T. Semantyka ukrainskykh ta anhliskykh diiesliv sotsialnoi vzaiemodii [Semantics of Ukrainian and English verbs of social interaction]. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1248791> (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
4. Vysotska H., Korobska N. (2016) Porivnialnyi analiz semantychnykh ta morfolohichnykh kharakterystyk synoptychnoi lekspyky v suchasni anhliskii ta ukrainskii movakh [Comparative analysis of semantic and morphological characteristics of synoptic vocabulary in the modern English and Ukrainian languages]. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka. Seriiia «Filolohichni nauky»*. Movoznavstvo. Tom 1. № 5. S. 51-55 [in Ukrainian].
5. Vorobiova O. (2019) Semantyka anhliskykh frazovykh i ukrainskykh prefiksalnykh diiesliv: zistavnyi aspekt [Semantics of the English phrasal and Ukrainian prefixed verbs: a comparative aspect]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriiia «Filolohiia»*. № 38. Tom 1. S. 108-112 [in Ukrainian].
6. Horokh [Horokh]. URL: <https://goroh.pp.ua> (data zvernennia 20.02.2024)
7. Demenchuk O. (2015) Dynamichni semantychni modeli pertseptyvnoi lekspyky v ukrainskii, polskii ta anhliskii movakh: zistavnyi aspekt [Dynamic semantic models of perceptual vocabulary in Ukrainian, Polish and English: a comparative aspect]. *Dys. ... d.filol.n.*: 10.02.17. K., 523 s. [in Ukrainian].
8. Karamysheva I. Valentnist kohnityvnykh diiesliv v anhliskii ta ukrainskii movakh: prykladnyi ta kontraktyvnyi aspekty [Valence of cognitive verbs in English and Ukrainian: applied and contractive aspects]. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/704752> (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
9. Kinashchuk A. (2021) Metaforichne modeliuvannia semantyky irratsionalnoi lekspyky (na materialy ukrainskoi, anhliskoi ta nimetskoi mov) [Metaphorical modeling of the semantics of irrational vocabulary (based on the Ukrainian, English and German languages)]. *Naukovyi zhurnal Lvivskoho derzhavnogo universytetu bezpeky zhyttiedialnosti «Lvivskyi filolohichni chasopys»*. № 9. S. 101-110 [in Ukrainian].
10. Kinashchuk A. (2022) Semantychni modeli irratsionalnoi lekspyky v anhliskii, nimetskii ta ukrainskii movakh [Semantic models of irrational vocabulary in the English, German and Ukrainian languages]: dys. ... d-ra filosofii: 035. Vinnytsia. 436 s. [in Ukrainian].
11. Klak O. (2021) Semantychna struktura prykmetnykiv na poznachennia velykoho /maloho zahalnoho rozmiru (na prykladi dramatychnykh tvoriv Lesi Ukrainky) [Semantic structure of adjectives denoting large/small overall size (using the example of dramatic works by Lesya Ukrainka)]. *International scientific and practical conference. Venice, Italy, February 26-27*. S. 16-18 [in Ukrainian].
12. Klymenko I. Semantychnyi aspekt zistavlennia anhliskykh ta ukrainskykh frazeolohichnykh odynts [Semantic aspect of comparing the English and Ukrainian phraseological units]. URL: [file:///C:/Users/user/Downloads/206-211%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/206-211%20(2).pdf) (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].

13. Knodel L. (2019) Osvitnia leksyka v anhliiskii ta ukrainskii movakh [Educational vocabulary in English and Ukrainian]. Kyiv: FOP Kandyba T.P. 154 s. [in Ukrainian].
14. Korenkova O. Leksyko-semantychna klasyfikatsiia diiesliv emotsiinoho psykhiichnoho stanu v ukrainskii, nimetskii ta anhliiskii movakh [Lexical and semantic classification of verbs of emotional mental state in the Ukrainian, German and English languages]. *Zakarpatski filolohichni studii*. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/eng/archive/3/part_1/34.pdf (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
15. KUM – Korpus ukrainskoi movy [Corpus of the Ukrainian language]. URL: <http://www.mova.info/corpus.aspx> (data zvernennia 20.02.2024).
16. Kulibaba M. Leksyko-semantychna hrupa «horyzontalni povitriani techii»: skladnyky ta yikh funktsionuvannia [Lexical and semantic group “horizontal air currents”: components and their functioning]. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/13/part_1/14.pdf (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
17. Mudrynych S. Semantychnyi analiz leksychnykh odynts, protystavlenykh za oznakoiu «DIIA – STAN», v anhliiskii movi [Semantic analysis of lexical units contrasted by the attribute “ACTION – STATE” in the English language]. URL: <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/16/17.pdf> (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
18. Onyshchak H. Semantychna struktura imennykiv na poznachennia DOBRA v ukrainskii ta anhliiskii movakh [Semantic structure of nouns denoting GOOD in Ukrainian and English]. URL: https://www.researchgate.net/publication/340007938_Semantichna_struktura_imennykiv_na_poznacenna_dobra_v_ukrainskij_ta_anglijskij_movah (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
19. Rybenok V. (2012) Sutnist leksyko-semantychnykh transformatsii [The essence of lexical and semantic transformations]. *Naukovi zapysky. Serii «Filolohichna»*. Vypusk 24. S. 253-255 [in Ukrainian].
20. SFS – Slovnyk frazeolohichnykh synonymiv [The Dictionary of Phraseological Synonyms]. URL: <https://rozum.org.ua/index.php?a=term&d=24&t=452> (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
21. SUM – Suchasnyi slovnyk ukrainskoi movy (The Modern Dictionary of the Ukrainian Language). URL: <https://sum.in.ua/s/mudruvaty> (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
22. Tsyhanok I. (2023) Kontseptualizatsiia fitonimiv v ukrainskii frazeolohii [Conceptualization of phytonyms in Ukrainian phraseology]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*. Tom 34 (73). № 2. Ch. 1. S. 40-44 [in Ukrainian].
23. Shkoliarenko V., Malovana N. Vidobrazhennia hustatyvnoi leksyky u movnii kartyni svitu [Reflection of gustatory vocabulary in the linguistic picture of the world]. URL: <https://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2013-2/21.pdf> (data zvernennia 20.02.2024) [in Ukrainian].
24. BNC – British National Corpus. URL: <https://corpus.byu.edu/bnc/> (date of application 20.02.2024) [in English].
25. CD – Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/think> (date of application 20.02.2024) [in English].
26. DWDS – Digitales Wörterbuch der Deutschen Sprache. URL: <https://www.dwds.de/&corpus=kern> (Datum der Bewerbung 20.02.2024) [in German].
27. Gast V. Verb-noun compounds in English and German. URL: https://www.researchgate.net/publication/271382735_Verb-noun_compounds_in_English_and_German (date of application 20.02.2024) [in English].
28. Gärdenfors P. (2014) A Semantic Theory of Word Classes. *Croatian Journal of Philosophy*. Vol. XIV, No. 41. P. 179-194 [in English].
29. Gilmer J. (2021) Unsupervised Semantic Classification Methods. Louisiana State University. Baton Rouge, Louisiana. 37 p. [in English].
30. Hofmann K., Marakasova A., Baumann A., Neidhardt J., Wissik T. Comparing Lexical Usage in Political Discourse across Diachronic Corpora. URL: <https://aclanthology.org/2020.parlaclarin-1.11.pdf> (date of application 20.02.2024).
31. Hromovenko V. (2020) Thematic groups of political neologisms in English and Ukrainian: a comparative approach. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VIII (66), Issue 218. P. 31-34
32. Hunt J. Lexical hybridization of English and German elements: a comparison between spoken German and the language of the German newsmagazine Der Spiegel. URL: https://www.researchgate.net/publication/335372984_Lexical_hybridization_of_English_and_German_elements_a_comparison_between_spoken_German_and_the_language_of_the_German_newsmagazine_Der_Spiegel (date of application 20.02.2024)
33. Ma M., Kevitt P. Interval Relations in Lexical Semantics of Verbs. URL: https://www.researchgate.net/publication/220637746_Interval_Relations_in_Lexical_Semantics_of_Verbs#fullTextFileContent (date of application 20.02.2024)
34. Moltmann F. (2024) Stative Verbs and Lexical Decomposition. NYU Syntax Brown Bag, New York. 11 p.
35. Reverso. URL: <https://context.reverso.net> (date of application 20.02.2024)
36. State of Slay. URL: <https://stateofslay.com/2020/02/11/if-youre-thinking-long-youre-thinking-wrong/> (date of application 20.02.2024) [in English].
37. Termin.in. URL: <https://termin.in.ua/ratsionalnist/> (date of application 20.02.2024)
38. The Oxford English Dictionary. URL: <https://www.Oxforddictionaries.com/> (date of application 20.02.2024)